



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula Casuum Conscientiæ

In Qva Agitur De Præceptis Ecclesiæ, De Officio Confessarii, Ac De
Censuris

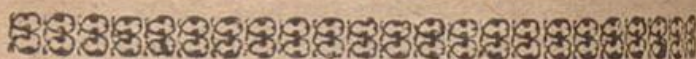
Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ Agrippinæ, 1652

Capvt III. De tertio Ecclesiæ præcepto, Quo iubemur communicare semel
in anno.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41572

non sit approbatus ab Episcopo. 4. si careat iurisdictione. 5. si ob distractiones, aut somnolentiam ad peccata mortalia non aduertat. 6. si careat scientia necessaria ad valorem Sacramenti. 7. si essentialia formæ verba non proferat. Quæ omnia lucem accipient, ex dicendis infra de officio Confessarij.



CAPVT III.

DE III. ECCLESIAE

PRÆCEPTO,

QVO IVBEMVR COMMVNICARĒ
semel in Anno.

ARTICVLVS I.

An detur aliquod Præceptum sumendi Eucharistiam.

RESPONDEO I. extare præceptum Diuinum sumendi Eucharistiam, omnes homines ratione vtentes sub peccato mortali obligans, vt satis intelligitur ex verbis illis Christi Ioann. 6. *Nisi manducaueritis carnem Filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis.*

Hoc præceptum per se obligat in articulo mortis, vt patet ex praxi Ecclesiae, quæ semper magna sollicitudine curauit, vt extremè laborantibus conferretur viaticum Et sanè cùm ex Euangelio constet de institutione, non de tempore huius præcepti, rationi valde consentaneum est, vt dicamus tunc obligare, quando vsus Eucharistiae est maximè necessarius, nimirum in mortis articulo: quia eo præsertim tempore tenentur homines vires spirituales reficere, cum

corpora
ad gratia
ducunt,
ristia.
Ex qu
tiuntur
dices re
necessari
ad Euch
confue
in quo h
Quid
ex deuo
dies inc
uoad co
cauit, ia
firum ta
etiam si
commu
Respo
mendi
prum Ec
nimiru
usque, &
Hoc p
nevent
dum est,
incipiur
tima est
ad com
cut adm
do suffi
maiori,
care pos
ptione
præcoci
um sit p
gationi

corporalibus destituuntur, & media adhibere quæ ad gratiam augendam, & conseruandam valde conducunt, inter quæ præcipuum locum tenet Eucharistia.

Ex quo iace ligis, eos qui mortem violentam patiuntur, obligari hoc præcepto. Vnde tenentur iudices reis ad mortem damnatis concedere tempus necessarium, vt peccata Sacramentaliter confiteri & ad Eucharistiam accedere possint. Neque opposita consuetudo probanda est, cum sit contra ius diuinum in quo homines dispensare non possunt.

Quidam existimant, eum qui in Paschate, vel aliàs ex deuotione Eucharistiam sumpsit, si post aliquot dies incidat in periculum mortis, non teneri de nouo ad communionem accedere: quia cum communicauit, iam moraliter extabat tale periculum. Oppositum tamen probabilius est, & in praxi teneadum, etiam si quis pridie quàm cadat in periculum, sanus communicasset.

Respondeo 2. præter illud præceptum diuinum sumendi Eucharistiam in articulo mortis, dari præceptum Ecclesiasticum commuicandi semel in anno nimirum in Paschate, vt colligitur ex cap. *Omnia vtriusque*, & ex praxi vbique recepta.

Hoc præcepto obligantur omnes baptizati ratione vententes; quod tamen non ita strictè accipiendum est, vt infantes ad illud teneantur, statim atque incipiunt vti ratione, cum ex consuetudine, quæ optima est legum interpres, non admittantur infantes ad communionem, statim atque ratione vtuntur, sicut admittuntur ad confessionem; sed tantum quando sufficienti præditi sunt iudicio, vt cum reuerentia maiori, huic Sacramento præ aliis debita, communicare possint. Quo fit vt alij citius, alij tardius ad sumptionem illius Sacramenti obligentur; eo quod alij sunt præcocioris ingenij, alij tardioris. Qua de re iudicium sit penes prudentem confessarium, qui varijs interrogationibus deprehendere poterit, quãdonã infantes

C

ad

ad eum accedentes, sufficienti iudicio pradii sint
vt ad Eucharistia sumptionem admitti debeant.

Cum dicimus hoc praeceptum obligare in Pascha-
te, nomine Paschatis non intelligimus praecise ip-
sum diem Resurrectionis Dominicae, sed tempus cur-
rens à Dominica Palmarum, vsque ad Octauam Pas-
chae inclusiue: ita vt satisfaciatur praecepto Ecclesiae,
qui semel communicat intra illos quindecim dies.
Imò aliqui aduertunt consuetudine variis locis re-
ceptum esse, vt in tota Quadragesima, & octo, vel etiam
quindecim diebus sequentibus, huic praecepto satis-
fieri possit.

Tempus praedictum non est ita determinatum,
quin ex consilio proprii Sacerdotis, communicatio extra
illud possit differri, ex rationabili causa. Dicitur au-
tem hoc loco proprius Sacerdos, quicumque potest
legitimè Eucharistiam Paschalem, de qua hic agimus,
administrare.

Tenantur fideles sub peccato mortali, semel com-
municare intra praedictam quindenam, in propria
Parochia; qui tamen aliqua illius die huic praecepto
satisfecit, potest aliis diebus communicare ex deuo-
tione in aliis Ecclesiis.

Qui non possunt tempore Paschali propriam Pa-
rochiam adire, vt viatores, tenentur in Parochia in
qua pro tempore versantur, communionem Pascha-
lem sumere: cum verisimile non sit, eos ob absentiam
à propria Parochia, liberos esse ab obligatione prae-
cepti, de communione annua.

Cum praeceptum communionis determinetur ad
tempus Paschale, qui prauidet impedimentum eo
tempore superuenturum, non tenetur communicatio
anticipare; sicut non tenetur die Sabbati sacrum au-
dire; qui prauidet se die sequenti ita impediendum,
vt Missae interesse non possit. Et ob eandem ratio-
nem, probabile est eum qui non communicauit in
Paschate, non teneri elapso eo tempore, prima data
opportunitate ad Eucharistiam accedere. *Oppo-
situm*

fitum tamen in utroque casu tutius est, & in praxi suadendum.

Aliquorum est probabilis sententia, eum non satisfacere præcepto Ecclesiastico de communione Paschali, qui ad Eucharistiã accedit in peccato mortali. Verùm sententia communis statuit eum satisfacere, quia cum verè sumat Sacramentum Eucharistiæ, præceptum implet quoad substantiã, quod sufficit. Unde etsi ille indignè communicando graviter peccet, non tamen tenetur tempore Paschali iterum communicare; sicut qui die festo sacro interfuit in peccato mortali, non tenetur eadem die aliam Missam audire, ut Ecclesiæ præcepto satisfaciat.

Quamvis fideles non teneantur communicare nisi in Paschate, & in articulo mortis, optimum tamen consilium est, ut frequenter ad hoc Sacramentum cum debita dispositione, de qua postea, accedant. Cum enim fons gratiarum Christus in eo realiter contineatur, dubium non est quin magnum gratiæ augmentum ex eo percepturi sint.

Ne refert quòd omnes ferè homines in peccata venialia sæpissime incidant, hoc enim non sufficit ut retrahi debeant a frequenti Cõmunione; quin potius hinc moneri debent ad frequentandã Eucharistiã cum ea magnam vim habeat ad remittenda peccata venialia. Imò qui experiuntur se frequenter peccatis mortalibus scèdari, ad frequentem communionem hortandi sunt; eo quòd Eucharistiã instituta est tanquam antidotum, quo non modo liberemur à culpis venialibus sed etiam a mortalibus præferuemur, ut Concil. Trident. sess. 13. cap. 2. disertè docet. Ipsaque experientia ostendit plerosque virtute huius Sacramenti vitam sanctè transigere, qui aliàs cum ad illud raro accedebant, in gravia peccata præcipites ruere solebant.

Quàm frequens autè esse debeat vsus Eucharistiæ, iudiciũ sit penes prudentem piumque confessarium, qui aliam his aliã aliis iuxta diversitatem dispositio-

num, statuum & personarum regulam, quoad hoc præscribere debet. Itavt alios permittat communicare semel vnaquaque hebdomada, alios tantum semel in mense, &c. Quod dictum volo de secularibus, nam Religiosi, & Moniales debent vt plurimum frequentius ad Eucharistiam accedere, iuxta regularum quas profitentur præscriptum, aut piam consuetudinem in eorum Monasteriis receptam

Etsi communicatio possit aliis quam sumenti prodesse, ex opere operantis, non tamen ex opere operato. Vnde decipiuntur qui sumunt Eucharistiam pro mortuis, quatenus putant animas in purgatorio existentes ea sumptione ex vi ipsius sacramenti, seu ex opere operato non parum leuari. Quo sensu S. Thomas 3. p. q. 79. art. 7. ad 3. docet, ex hoc quod aliquis sumit corpus Christi, vel etiam plures, non accrescere aliis aliquid iuumentum.

ARTICVLVS II.

Quanam dispositiones requirantur ex parte corporis, ad Eucharistiam dignè recipiendam.

RESPONDEO I. Eucharistiam regulariter non esse sumendam nisi à ieiuno, vt patet ex communi, & antiqua Ecclesie praxi.

Quod ita intellige, vt non debeat ad communionem accedere qui vel minimum cibum aut potum, etiam per modum medicinæ ea die sumpsit. Vnde qui à media nocte parum saccari, vel alterius rei similis deglutiuit, à communionem abstinere debet. Idem confulerem ei qui dubitat se aliquid deglutisse, propter reuerentiam Sacramenti: quanquam aliqui non improbabiler existimant, præceptum Ecclesiasticum non tam arctè ligare conscientias in casu dubio.

Potest tamen communicare, qui ad vitandum a-

rem noxium, aromata dentibus terit, modo nihil deglutiat: item qui os abluendo, casu traiecit parum aqua in stomachum, aut reliquas cibi dentibus adhaerentes; quia ista non sumuntur per modum cibi, aut potus, sed per modum saluæ. Et idem dicendum puto de eo qui incogitanter parum chartæ, aut ligni, vel muscam traiecit.

Verum tres assignari solent casus, in quibus sumpto cibo licet Eucharistiam sumere. I. est quando id postulat reuerentia Sacramenti, vt si periculum sit ne ab hæreticis iniuriosè tractetur, tunc enim si in loco tuto collocari non potest, à non ieiuno sumi debet, si alius non adsit.

II. quando id requiritur ad perfectionem sacrificij, vt si quis sacrum celebrando, aquam pro vino consecrauit, & sumpsit; ille enim etsi non ieiunus, tenetur vinum de nouo consecrare, & sumere ad perfectionem sacrificij.

Item qui post consecrationem recordatur se non esse ieiunum, tenetur sacrum perficere. Quod si id aduertit ante consecrationem, quamuis absolute non teneatur ex communi sententia, à sacro inchoato desistere, etiam si possit ab altari recedere sine vllò infamiae periculo, tutius tamen est, & congruentius in ea circumstantia, vt sacrum non perficiat, præsertim si Canonem non incepit.

Eodem modo particula consecrata, quæ post sumptam ablutioem Calici vel patenæ adhaerescunt, possunt à Celebrante sumi quæ diu est ad altare. Quia cum spectent ad perfectionem Communionis præcedentis, tota consumptio Hostiæ moraliter censetur facta à Sacerdote ieiuno.

Quod si sacerdos postquam ab altari recessit aduertat particulas quasdam in Calice, vel patena superesse, debet curare vt ex honesto in loco seruentur, donec in alio Sacrificio ante ablutioem sumi possint. Quod si locus non patitur vt sic seruentur, debet eas tunc reuerenter sumere.

Nec putes congruentius esse eas consumendas porrigere Laico praesenti, qui paulò ante Eucharistiam sumpsit, etsi nec dum ieiunium soluit. Hac enim particularum sumptio esset noua Communio, à priori distincta respectu Laici, non autem respectu Sacerdotis, ad cuius officium spectat sacrificium perficere, & integrè consumere.

III. Et valde vulgaris casus est, quando aliquis in extremis positus Viatico indiget, nec sine periculo differre potest communionem in aliud tempus, ut ieiunus communicet: tunc enim ille omnium consensu, sumpto cibo communicare potest. Imò quamuis possit ante cibum Eucharistiam sumere, si ad ipsam intempesta nocte deferatur, magis expedit ob reuerentiam Sacramenti, ut ieiunio soluto expectet, donec ipsi congruo tempore, & reuerenter administrari queat.

An autem qui in articulo mortis communionem semel sumpsit non ieiunus, possit iterum in eadem infirmitate communicare non ieiunus, dubitatur inter Authores, quorum aliqui negatiuam partem tulerunt, alij & multò plures, affirmatiuam, cui praxis Ecclesiae fauet. Quia etsi agrotus per primam communionem impleuerit praecipuum diuinum; de sumenda Eucharistia in periculo mortis, si tamen adhuc per plures dies idem periculum durat, pia mater Ecclesiae verisimiliter non intendit ut priuetur hoc Sacramento, quod ad roborandum illius animum, contra tentationes tunc occurrentes multum conducere potest.

Sed adhuc quaeritur, quanta intercedere debeat temporis distantia, inter duas communionem ieiunio soluto factas. Aliqui dicunt requiri triginta dies, sed hoc nimis rigidum est, & communiter rejicitur. Alij putant sufficere tres dies, imò si quis aegre abstinet vel vna die sanctissimo Sacramento, quidam aiunt eum statim sequenti die posse communicare non ieiunus, modo periculum mortis instet. Verùm haec opinio nimis laxa videtur, adeoque standum com-

muni-

inuniori sententia quae spatium vnius hebdomadae inter vtramque Communionem postulat.

Vnde qui ob mortis periculum die Dominica v. c. viaticum sumpsit non ieiunus, potest se uenti Dominica iterum communicare post cibum, si adhuc medicorum iudicio periclitatur, nec potest commode ante sumptionem cibi, aut medicinae ad Eucharistiam accedere. Quod si periculum illud per plures hebdomadas durat, aut renouatur, toties potest infirmus, etsi non ieiunus, communicare, si aliter ad hoc Sacramentum accedere nequit.

Non est necesse, ut qui accedit ad Eucharistiam, digesserit cibum praecedentis diei, aut post illius sumptionem dormierit, hoc enim nullo iure praecipitur. Quare qui in Vigilia Natiuitatis Domini, paulo ante mediam noctem comedit potest in Missa, quae post mediam noctem celebrari solet, Eucharistiam sumere, etsi non dormierit, & cibum non digesserit. Quia cum ieiunium incipiat a media nocte, id non impedit quin ieiunus ad communionem accedat.

Non est peccatum statim post communionem cibum sumere; expedit tamen ob reuerentiam Sacramenti, ut comestio aliquandiu differatur.

Respondeo 2. etsi nonnulli existiment, non esse peccatum veniale per se loquendo, accedere ad Eucharistiam statim post confessionem cuiuscunque peccati mortalis & eadem die commissi, probabiliorem tamen videri eorum sententiam qui dicunt, peccatum saltem carnale impedire sub veniali sumptionem Eucharistiae, ea die qua commissum est, etsi per confessionem deletum sit. Quia negari non potest, quin tam cito post huiusmodi foeditatem corporalem, accedere ad hoc Sacramentum, sit quaedam irreuerentia venialis erga Christum, totius puritatis Authorem, nisi causa aliqua grauioris momenti communionem tunc suadeat.

Dico sub veniali, quod enim dicunt aliqui, esse peccatum mortale accedere ad hoc Sacramentum, ante diem

diem integrum post quodcunque peccatum mortale etiam contritione & confessione deletum, nullo iure, aut solida ratione probari potest; adeoque ut omnino improbabile reiiciendum est.

spectabit tamen ad prudentiam confessarii, interdum præcipere pœnitenti qui incidit in peccatum mortale, ut aliquandiu differat communionem, etiam absolutionem sacramentalem à tali peccato impenderit, si nimirum ex vna parte nulla sit causa vrgens tam cito accedendi ad Eucharistiam, & aliunde dilatio communionis per aliquot dies, ipsi pœnitenti profutura iudicetur. Quod maxime accipiendum est de priuata communionem, nam cum iusta causa celebrandi Missam sæpius occurrat, eo quod sacrificium Missæ in bonum commune ordinatur, non tam facile debet Sacerdos ob peccatum dimissum impediri celebratione Sacri, quam non Sacerdos à priuata communionem.

Non est peccatum communicare post nocturnam pollutionem, quæ sine vilo peccato accidit. Neque etiam peccant coniuges, qui post copulam carnalem inculpate habitam ad Eucharistiam accedunt. Ex congruentia tamen & honestate, communionem aliquanto tempore differre debent, ut cum maiori animi, & corporis puritate accedere possint.

Respondeo 3. Eucharistiam sumendam esse cum gestu corporis, & vestitu modesto, ut res ipsa per se satis loquitur. Vnde obiurgandæ sunt mulieres illæ quæ fucata facie, & pectore aperto ad hoc Sacramentum accedunt; imò & nisi resipiscant à communionem repellendæ propter scandalum quod inde oriri solet.

ARTICVLVS III.

*Quanam dispositiones requirantur ex parte animae,
ad dignam susceptionem Eucha-
ristiae.*

RESPONDEO I. requiri statum gratiae; quia hoc est sacramentum viuorum, quod non nisi vita spiritali praedictis conferri debet. Unde accedere ad illud cum conscientia peccati mortalis, graue est peccatum mortale, eoque grauius, quo maius est peccatum cum quo acceditur.

Respondeo 2. non sufficere statum gratiae, sed praeterea requiri confessionem in eo qui peccauit mortaliter, et si per actum contritionis, extra Sacramentum iustificatus sit. Hac enim est probatio illa, quam Apostolus sumptioni Eucharistiae praemittendam docet, vt statuitur in Concil. Trident. sess. 13. cap. 7.

Unde hoc obseruandum est discrimen inter Eucharistiam, & reliqua Sacramenta, quod sumens Eucharistiam tenetur prius confiteri, si habet conscientiam peccati mortalis, accedens vero ad alia sacramenta, cum conscientia peccati mortalis, non tenetur praemittere confessionem sacramentalem, sed sufficit quod ea cum contritione suscipiat. Excipit, nisi etiam in eorum susceptione communicare debeat, vt fit in sacra ordinatione, tunc enim ratione Eucharistiae, peccati mortalis confessio praecedere debet.

Potest tamen quis habens conscientiam peccati mortalis, communicare sine confessione, iuxta Trident. loco citato quando duae circumstantiae occurrunt, altera vt sit necessitas sumendi Eucharistiam, altera vt desit confessarius. Circa hoc autem duplex difficultas tractari potest. prior ad quos casus se extendat

tendat necessitas illa communicandi, propter quam deficiente confessario licet non præmissa confessione ad Eucharistiam accedere. Posterior, in quibus scribitur censeatur non haberi copia confessarij. Verum hæc dubia commodius expenduntur sequentibus articulis.

Respondeo 3. ad omnino dignam susceptionem Eucharistia, requiri vt suscipiens doleat de peccato veniali, quod antea commisit, & in ipsa susceptione committat peccatum veniale. Ita vt venialiter peccet, tum si accedat sine vlllo dolore peccati venialis, cuius remissionem nondum obtinuit, tum maxime si in ipsa susceptione Eucharistia peccatum veniale actu perpetret, vt si motum vanæ gloriæ admittat, aut distractionem non reiiciat. Non enim negari potest, quin sit aliqualis irreuerentia erga hoc sanctissimum Sacramentum, cum ea dispositione ad illud accedere. Ac præterea quia sic accedens, ponit obicem quibusdam effectibus secundariis Eucharistia, nempe remissioni peccatorum venialium, & feruori charitatis; esto non ponat obicem augmento gratia, quod est effectus illius principalis.

Hinc autem collige, Eucharistiam per se loquendo, cum actuali attentione, & deuotione sumendam esse, vt integrum effectum in suscipiente habeat. Quod tamen non impedit, quin possit administrari Eucharistia, ei qui post vsum rationis, incidit in amentiam, si versetur in periculo mortis. Ille enim si iustus est, potest recipere augmentum gratia virtutis huius Sacramenti; si verò in peccato mortali versatur, fieri potest vt ante amentiam actum attritionis elicuerit, adeoque per susceptionem Eucharistia iustificetur. Quare si probabiliter constat amentem, vel esse iustum, vel de peccatis præteritis sufficienter doluisse, antequam incidere in amentiam, tenetur parochus ei in extremis posito Eucharistiam porrigere, modo sine periculo irreuerentia id fieri possit.

Quo loco quatuor obseruanda sunt, I. Non esse danda.

dam Eucharistiam amentibus, si iudicio medici vsu rationis sint recuperaturi, antequam è vita excedant, sed expectandum donec delirium cessauerit.

II. Ex communi sententia non esse porrigendum Eucharistiam amentibus corpore sanis, ad seruandum præceptum Ecclesiasticum de communione Paschali, sed tantum extremè laborantibus, ne sine viatico intereant.

III. An amentes decenter communicaturi sint, posse deprehendi, si prius ad periculum faciendum, detur illis hostia non consecrata, si enim illam sine irreuerentia sumant, poterit illis Eucharistia porrigi, se, us si irreuerenter se habeant.

IV. Eos qui amentia minimè perpetua laborant, posse communicare quando lucida habent interualla; itemque semifatuos ad communionem Paschalem admitti posse.

ARTICVLVS IV.

Quanam necessitas sufficiat, ut quis defectu confessarii, non præmissa confessione peccati mortalis, ad Eucharistiam accedere possit.

RESPONDEO I. necessitatem communicandi in periculo mortis, ad seruandam præceptum Diuinum, sufficere ut defectu Sacerdotis, liceat non præmissa confessione peccati mortalis, ad Eucharistiam accedere. Vnde in eo periculo constitutus, potest cum contritione Eucharistiã à Diacono accipere.

Respondeo 2. probabile esse, etiam quando instat præceptum Ecclesiasticum communicandi in Paschate, carentem confessario, posse non præmissa confessione peccati mortalis, Eucharistiam recipere, modo probabiliter contritus sit. Si quidem tunc adest necessitas comunicandi ob præceptum Ecclesie, adeo-

que Concilium Trident. de casu illo commodè intelligi posse videtur. Quod autem addunt aliqui, deficiente confessario, licere accedere ad communionem, non præmissa confessione peccati mortalis, diebus Festis, cum quis se sperat ex ea communione fructum non exiguum percipiturum, parum tutum videtur; cum nulla tunc sit necessitas communicandi, & fructus ille aliis modis suppleri possit.

Respondeo 3. carentem confessario, posse contritum ad Eucharistiam, sine confessione accedere, quotiescunque non potest omittere communionem sine gravi infamia, vel scandalo. Quia præceptum præmittendæ confessionis susceptioni Eucharistia, non tam censetur obligare, quàm præceptum conservandi propriam famam, & vitandi scandalum.

Respondeo 4. ex aliquorum sententia, cum qui iam ad linteum Mensæ Divinæ communicaturus accessit, & recordatur alicuius peccati mortalis in confessione obliti, non teneri surgere è Mensa ad quaerendum confessarium, sed posse non præmissa confessione talis peccati ad Eucharistiam accedere, etiam citra periculum scandali, vel infamiae. Quia ille iam iustificatus est per confessionem formaliter integram, & aliunde valde indecens est quod a Sacra Mensa recedat, ante sumptam Eucharistiam. Verùm hoc aliis communiter non placet, neque etiam nobis probatur, nisi quando non potest quis ab altari ante communionem recedere, sine aliqua infamia, & adstantium scandalo. Quia alias non habet locum necessitas illa communicandi, quam exigit Concilium, ut liceat communicare, non præmissa confessione peccati mortalis.

Vbi nota, nonnullos Authores meritò hic distinguere inter scandalum & populi admirationem. Dicunt enim solam admirationem non sufficere, ut quis communicet sine confessione peccati mortalis, sed requiri scandalum propriè dictum, quod habet

habet locum, quando datur occasio detrahendi de proximo, eumque infamandi. Vnde aiunt, eum qui ad lintheum communicurus accessit, & recordatur peccati mortalis non confessi, teneri hinc recedere, ut ab illo peccato absolvatur ante Communionem, si ex eo recessu nihil aliud sequitur, quam quaedam adstantium admiratio, posse vero communicare non praemissa confessione talis peccati, si ex illius recessu adstantes sumpturi sunt occasionem de eo detrahendi, vel temere iudicandi.

Si quaeras, an quando quis communicat cum conscientia peccati mortalis, inculpabiliter in confessione praetermissi teneatur elicere actum contritionis, antequam sumat Eucharistiam. Respondeo id non videri absolute necessarium, cum supponamus illum per confessionem fuisse etiam a tali peccato iustificatum, adeoque in statu gratiae versari. Non dubium tamen quin longe tutius sit, cum ea dispositione accedere.

ARTICVLVS V.

In quibus casibus censetur deesse Confessarius

RESPONDEO deesse confessarium, tum quando neque praesens adest Sacerdos, neque sine graui incommodo, spectatis iuxta viri prudentis arbitrium, personarum locorum, & temporum circumstantiis, conueniri potest. Tum quando adest quidem Sacerdos sed ille caret iurisdictione necessaria ad absolvendum a peccatis mortalibus, vel a reservatis quibus communicurus obstrictus est. Tum quando etsi Sacerdos praesens sufficienti iurisdictione praeditus sit, periculum tamen est ne sigillum Sacramentale frangat, aut grauiter noceat poenitenti, si peccatum mortale quod commisit, illi manifestet.

Vbi nota I. sufficere in articulo mortis, quod adfit simplex Sacerdos carens iurisdictione, tunc enim il-

le potest ex confessione Ecclesie, absoluerè à quibuscumque peccatis Quare si moriens habet copiam talis sacerdotis, tenetur ei confiteri peccata mortalia, quorum habet conscientiam, antequam communicet; imò etsi communicare non possit.

Si verò dum vrget Præceptum Ecclesiasticum cõmunionis Paschalis, aut alias quando communio sine scandalo, vel graui nota omitti nequit, adest tantum simplex sacerdos, carens iurisdictione in mortalia, tunc absolute videtur deesse confessarius, adeoque ad Eucharistiam, nisi præmissa confessione, accedere licet. Si tamen communicaturus putat se tantum esse attritum, tenetur confiteri venialia simplici sacerdoti, vt vi Sacramenti ex attrito fiat contritus, & ad Eucharistiam cum gratia accedat.

Not. 2. cum qui habet casum reseruatum, posse non præmissa illius confessione ad Eucharistiam accedere, quando instat necessitas communicandi, nec adest confessarius habens iurisdictionem in reseruata. Dico, non præmissa illius confessione, nam si præter peccatum reseruatum, habet alia mortalia non reseruata, tenetur ea confiteri, si habet copiam sacerdotis approbati. Quod autem dicunt aliqui, cum teneri tunc confiteri etiam peccata reseruata, id quidem tutius est, sed non necessarium, cum maneat obligatio eadem peccata aliàs confitendi, nimisque durum sit, pœnitentem, ad eadem peccata bis confitenda, cogere.

Hinc autem nonnulli colligunt, si non potest Religiosus sine scandalo, vel infamia communionem aliquo die omittere, & Superior non vult dare facultatem ipsius confessario, viro pio & prudenti, ad confessiones Regularium audiendas approbato, & exposito, cum absolueri a peccato reseruato, tunc perinde esse ac si non adesset confessarius, adeoque licere prædicto Religioso ad Eucharistiam, sine confessione accedere. Quia nimis durum, & tyrannicum est cogere

cogere inferiores, vt se Superiori ipsi præsentent, ad obtinendam ab solutionem à reseruatis.

Imo addunt aliqui, eo ipso quod Superior immediatus pluries requisitus, negauit prædictam licentiam, posse Religiosum absolui à suo confessario, ex tacita concessione maiorum Superiorum, nempe Prouincialis, aut Generalis, vel ipsius Papæ, qui tunc censetur eam concedere, ne casuum reseruatio, quæ in bonum spirituale subditorum facta est, in maiorem eorum perniciem vergat. Hoc tamen non caret periculo; adeoque in praxi minimè consulendum videtur. Quamquam non dubito, quin grauius peccent Superiores, nisi faciles se præbeant in concedenda prædicta licentia.

Nota 3. cum qui dum instat necessitas communicandi, habet tantum peccatum mortale, quod sine graui periculo manifestare nequit, posse non præmissa confessione, ad Eucharistiam accedere; si vero aliorum peccatorum mortalium, ex quorum reuelatione nullum sibi graue damnum timet, conscius est, teneri eorum confessionem Eucharistiæ sumptioni præmittere.

Atque hæc dicta sint de communione Laica. *Quod si speciatim* inquiras, in quibus casibus possit Sacerdos carens confessario, sacrum facere non præmissa confessione peccati mortalis: Respondeo eum id posse in variis casibus: 1. quando tenetur ex officio celebrare, vt alij Missam audiant. 2. Quando Hostia consecranda est, vt viaticum detur morienti. 3. si nequeat sacrum aliquo die omittere sine nota, vel scandalo. 4. si aliquo die Festo non possit sacro assistere, nisi ipsemet celebret.

Vbi nota 1. quod si Sacerdos post consecrationem aduertit se esse in peccato mortali, tenetur sacrum prosequi, & communicare sine confessione, etsi adsit præsens Sacerdos cui confiteri possit. At si recordatur peccati mortalis ante consecrationem, debet ad altare vocare Sacerdotem vt illi confiteatur, si id
sine

sine incōmodo fieri possit. Quod si id fieri nequeat
vel potest sine infamia sacrum inchoatum relinque-
re, vel non potest; si non potest, debet proseguere ut vi-
tet infamiam; si potest, quamuis non peccet sacrum
prosequendo, tutius tamen est ut ab altari recedat.

Nota 2. ex Concil. Trident. vbi supra, Sacerdotem
qui urgente necessitate absque praua confessione
celebrauit, debere quamprimum confiteri. Quae ver-
ba ita communiter intelliguntur, ut contineant re-
rum praeceptum, adeoque Sacerdos peccet mortali-
ter nisi confiteatur, vel statim finita Missa, ut aliqui
putant, vel certe intra duos, aut tres dies ut alij opi-
nantur. Porro hoc praecepto non ligatur Sacerdos,
qui habens copiam confessarij, celebrat sine confes-
sione peccati mortalis; quia ille non celebrat ex ne-
cessitate sine cōfessione, sed ex malitia. Neque etiam
ligatur Laicus, communicans ex necessitate sine con-
fessione, quia Concilium non loquitur de commu-
nicante, sed de celebrante. Ex quo patet Sacerdotem
in necessitate communicantem more Laicorum,
non praemissa confessione peccati mortalis, praedicto
praecepto non constringi.

Nota 3 praeceptum ieiunij seruandū ante sumptio-
nem Eucharistiae, magis quodammodo obligare
quàm praeceptum praemittendae confessionis. Si qui-
dem ex communi sententia, potest Sacerdos carens
confessario, sacrum facere non praemissa confessione
peccati mortalis, ut det viaticum morienti: at quam-

uis Sacerdos ritè confessus sit, si tamen non sit
ieiunus, ei nequaquam licet sacrificare,
ad Eucharistiam in extremis
constituto administran-
dam.